

עמ"ת (באר שבע) 63557-09-25 - מוסא אבו עיאדה נ' מדינת ישראל

עמ"ת (באר-שבע) 63557-09-25 - מוסא אבו עיאדה נ' מדינת ישראל מחוזי באר-שבע

עמ"ת (באר-שבע) 63557-09-25

מוסא אבו עיאדה (עציר)

נגד

מדינת ישראל

באמצעות ב"כ עו"ד רונה גרא

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[03.10.2025]

כבוד השופט אהרון משניות

החלטה

ההליך בבית משפט קמא

העורר נעצר ביום 4.8.25 בחשד לביצוע עבירות על חוק המאבק בטרור, תשע"ו - 2016, ומעצרו הוארך מעת לעת, עד ליום 24.8.25, שבו הוגש נגד העורר כתב אישום שמייחס לו 4 עבירות של הסתה לטרור ו-4 עבירות נוספות של גילוי הזדהות עם ארגון טרור, בשל פרסומים שונים שפרסם בחשבונות שיש לו ברשתות החברתיות אינסטגרם וטיקטוק. לפי הנטען בכתב האישום, יש בכל אחד מהפרסומים הללו "דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה טרור, תמיכה בו או הזדהות עמו, ועל פי תוכנו של הפרסום והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשי טרור".

במקביל להגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים, ונטען בה כי קיימות ראיות לכאורה נגד העורר, וכי קמה בעניינו עילה של מסוכנות לביטחון של אדם ולביטחון הציבור, אשר מתעצמת בשל המצב הביטחוני שקיים במדינה מאז אירועי 7 באוקטובר. עוד נטען בבקשה כי בשל אופי העבירות והמסוכנות הנובעת מהן, אין חלופה שיכולה להבטיח את תכלית המעצר.

הדיון בבקשה התקיים בבית משפט קמא בפני כב' השופטת צוריאל ביום 14.9.25, וביום 21.9.25 ניתנה החלטה מפורטת של השופטת קמא, אשר קיבלה את הבקשה והורתה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים, ועל כך הערר שבפניי, אשר בו העורר חוזר למעשה על טענות שהעלה בבית משפט קמא, אשר נדחו ע"י בית המשפט. תמצית טיעוני הצדדים

בקצירת האומר אציין כי ב"כ העורר העלו 3 טענות עיקריות: הטענה האחת מתייחסת למועד ביצוע העבירות, כאשר ביחס לחלק מהפרסומים נטען בכתב האישום כי פורסמו במועד כלשהו שלא לפני תאריך נקוב בשלהי שנת 2024 (ביחס לשני פרסומים מדובר ב-23.12.24, וביחס לפרסום שלישי מדובר ב-30.11.24), ולא אחרי 5.5.25. לטענת ב"כ העורר צריך להניח את ההנחה הנוחה לעורר, כי הפרסום נעשה במועד המוקדם יותר שנזכר בכתב האישום, היינו לפני עשרה חודשים ויותר, כאשר גילו הצעיר של העורר במועד ביצוע העבירות, בהיותו בן 18 וחצי, מעט יותר מגיל הקטינות, מצדיק ביתר שאת לבחון את אפשרות שחרורו של העורר לחלופת מעצר, או לכל הפחות את אפשרות מעצרו בפיקוח אלקטרוני, שפגיעתו בחירותו של העורר פחותה ממעצר מאחורי סורג ובריא.

הטענה השנייה היא כי חל שיהיו לא סביר מהמועד שבו נודע על הפרסומים הללו לשב"כ בתחילת חודש מאי 25, ועד למועד מעצרו של העורר כעבור שלושה חודשים, בתחילת חודש אוגוסט, וכי שיהיו כה ממושך אינו מתיישב עם טענת המבקשת כי מדובר במסוכנות חמורה שמחייבת את מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

הטענה השלישית מתייחסת לתוכן הפרסומים, כאשר לטענת ב"כ העורר אין בפרסומים הללו קריאה מפורשת לאליונות או לטרור אלא לכל היותר "ריפוסטים" של תכנים פומביים קיימים, ללא טקסטים של שבח או קריאה אישית לפעולה מצד העורר. לפי הנתען טעה בית משפט קמא כשלא עשה את ההבחנה המתבקשת בין ביטוי ראשוני בעל עצמת הסתה גבוהה, ובין שיתוף או ריפוסט שרמת המסוכנות בו פחותה. ב"כ העורר טען עוד כי חלק מהפרסומים כוללים גם תמונות נוף תמימות, ובית המשפט טעה כשהתייחס רק לתמונות של עולים לרגל ולובשי מדים שכורעים ומתפללים, תוך השמעת פסוקים מהקוראן, והתעלם מתמונות הנוף שהיו חלק מהפרסום, שלדבריו יש בהן כדי להוכיח כי לא מדובר בפרסום של דברי הסתה.

במהלך הדיון העלה ב"כ העורר טענה נוספת בדבר אכיפה בדרנית, וטען כי במקרים של דברי הסתה חמורים בהרבה שמופנים כלפי האוכלוסייה הערבית, המסיתים אינם נעצרים עד תום ההליכים.

לעומת זאת, ב"כ המשיבה טענה כי צדק בית משפט קמא בהחלטתו, מהטעמים שפורטו בה, ואין עילה להתערב בה. לדבריה, הטענה בדבר אכיפה בדרנית מקומה להתברר בהליך העיקרי ולא בהליך המעצר, ובאשר לטענה כי אין בפרסומים של העורר הסתה מפני שאין בהם קריאה לאליונות או לטרור, טענה ב"כ המשיבה כי הלכה פסוקה היא שגם באירועי הזדהות עם ארגוני טרור יש מסוכנות גבוהה, וכך גם ביחס לפרסומים של הזדהות, כאשר בשלב זה הרף הוא של ראיות לכאורה, והרף הזה קיים ביחס לכל הפרסומים שמיוחסים לעורר בכתב האישום.

באשר לטענת השיהיו טענה ב"כ המשיבה כי כאשר עסקין בעילה של מסוכנות ברף הגבוה, באיזון שבין מכלול השיקולים, גם בהנחה שמדובר בשיהיו לא סביר, אין די בכך כדי להצדיק את שחרורו של העורר לחלופת מעצר. היא טענה עוד כי העבירות שביצע העורר בוצעו באמצעות טלפון נייד, ולכן לא ניתן לאיין את המסוכנות שנשקפת ממנו, בחלופת מעצר, ואף לא במעצר באיזוק אלקטרוני, שאין בהם כדי למנוע את אפשרות השימוש בטלפון נייד.

דיון והכרעה

כפי שציינה השופטת קמא בהחלטתה, המסגרת הנורמטיבית לדיון בבקשת המעצר היא סעיף 24 לחוק המאבק בטרור, אשר כותרת המשנה שלו היא "גילוי הזדהות עם ארגון טרור והסתה לטרור", ואשר קובע בס"ק ב מהי הסתה לטרור ומה עונשו של המסית, וזה לשונו:

"העושה אחד מאלה, דינו - מאסר חמש שנים:

מפרסם קריאה ישירה לביצוע מעשה טרור; (1)

(2) מפרסם דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה טרור, תמיכה בו או הזדהות עמו, ועל פי תוכנו של הפרסום והנסיבות שבהן פורסם יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה טרור."

השופטת קמא בקשה ללמוד על פרשנות הסעיף מהפרשנות שניתנה בבית המשפט העליון ביחס לעבירה של הסתה לאלימות או טרור לפי סעיף 214ד לחוק העונשין, ברע"פ 2533/10 בעניין בן חורין (26.12.2011), אשר בו נעשה ניסיון לצקת תוכן למבחן הכללי שקבע המחוקק של "תוכנו של הפרסום והנסיבות שבהן פורסם", ונקבע בין היתר כי יש לשקול שיקולים שונים: "כגון סוג האלימות המדוברת, היקף הקבוצה החשופה לאותה אלימות, היקף הפרסום וקהל היעד שלו, הקשר הפרסום, מקומו והמדיה שבו נעשה שימוש..." ועוד שיקולים כיצא באלה (פסקה 7 לחוות דעתו של השופט הנדל).

אולם בענייננו ספק אם יש להזדקק למבחנים הללו, מפני שהעורר עצמו אישר כי הפרסומים שפורסמו בחשבון שלו ברשת הטיקטוק הם דברים של "שקר, שנאה וגזענות", כפי שהשיב בחקירתו במשטרה מיום 18.8.25 בשעה 22:50 (במסמך שמסומן 12 בתיק החקירה), כאשר נשאל על הפרסומים הללו בעמ' 4, שורות 14, 16, 21 ועוד. כך גם ציינה השופטת קמא בהחלטתה, בסקירה המפורטת ביחס לפרסומים ב' - ה' בפרק שכותרתו "מן הכלל אל הפרט" (עמ' 7 - 11), כאשר הפנתה לדברים שעורר עצמו אישר בחקירותיו במשטרה, כאשר נשאל על הפרסומים הללו. אלא שלטענתו של העורר כל התכנים שפורסמו בטיקטוק לא פורסמו ביוזרים שלו, והפרסומים מסוג זה שפורסמו בחשבון האינסטגרם שלו פורסמו ע"י אחיו הקטנים (עמ' 11, פסקה 169, במסמך 12 שהוזכר לעיל). אולם טענות מסוג זה שנוגעות למעשה לשאלת אמינותו של העורר, מקומן להתברר בהליך העיקרי, ולא בשלב זה של הליך המעצר, ואולי יש לשוב ולהזכיר מושכלות ראשונים בהלכת זאדה, שבה נקבעה ההלכה באשר לטיבן של "ראיות לכאורה", ובין היתר נאמרו הדברים הבאים: "ראיות לכאורה להוכחת האשמה" הן אפוא ראיות גולמיות אשר לגביהן קיים סיכוי סביר שעיבודן במהלך המשפט - תוך בחינתן בחקירות, בקביעת אמינות ומשקל - יוביל לראיות (רגילות) אשר מבססות את אשמת הנאשם מעל לכל ספק סביר" (בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל (15.4.1996), פס' 12 לחוות דעתו של הנשיא ברק).

ההלכה הפסוקה בעניין זה, שחזרה ונשנתה באין ספור פסקי דין והחלטות, קובעת אפוא כי בשלב זה של הליך המעצר, בית המשפט אינו דן בשאלות של משקל ומהימנות, ומקומן של שאלות אלו להתברר בהליך העיקרי (ראו עוד בספר הליכי מעצר - מורה נבוכים, מהדורה רביעית - יוני 2024, עמ' 181 - 182 ובהפניות שבהערות השולים שם). בשלב המעצר יש לבחון אם יש בראיות הגולמיות נגד הנאשם פוטנציאל ראייתי שיכול להוכיח את אשמתו מעל לכל ספק סביר, לאחר בחינת הראיות בכור ההיתוך של ההליך הפלילי, באשר למידת אמינותן ומשקלן. כך נהגה השופטת הנכבדה קמא כאשר בחנה כל אחד מהפרסומים, וקבעה כי יש בפרסומים הללו, שכוללים לכאורה דברי הזדהות ושבח עם ארגוני הטרור והמחבלים, שקמו עלינו לכלותינו בבוקר חג שמחת תורה תשפ"ד - 7 באוקטובר 23, פוטנציאל להסתה של ממש בתפוצה רחבה, בהינתן כמות העוקבים אחר חשבונותיו של העורר ברשתות החברתיות, שבהם הובאו הפרסומים הללו לידיעת הציבור: 129 עוקבים בחשבון האינסטגרם, ומעל 1.100 עוקבים בחשבון הטיקטוק, ששניהם פתוחים גם לכלל הציבור.

זאת, כאשר טענותיו של ב"כ העורר באשר לפרשנות שונה של הפרסומים, ובאשר למידת אחריותו של העורר לפרסומם, מקומן להתברר בהליך העיקרי, ואין בטענות הללו כדי לגרוע מהפוטנציאל הראייתי שקיים כבר עתה בעצם הפרסום של אותם פרסומים, שדי בו כדי לבסס אפשרות ממשית להוכחת אשמתו של העורר בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, מעל לכל ספק סביר, כנדרש בהליך הפלילי.

אשר לעילת המעצר, בשונה ממה שנכתב בסעיף 29 להחלטה נשואת הערר, בעבירות של הסתה לטרור שיוחסו לעורר קיימת חזקת מסוכנות סטטוטורית. כך נקבע בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו - 1996, אשר סעיף 21(א)(1)(ג) בו מפרט את העבירות שקיימת בהן חזקת מסוכנות, וכולל ביניהן בס"ק 2 "עבירת ביטחון כאמור בסעיף 35(ב)", כאשר סעיף 35(ב) לחוק האמור, אשר מגדיר מיהו חשוד בעבירת ביטחון, כולל בהגדרה זו גם את מי שחשוד בעבירת טרור חמורה כהגדרתה בחוק המאבק בטרור. סעיף 2 לחוק המאבק בטרור אשר מגדיר בין היתר מהי עבירת ביטחון חמורה, כולל בהגדרה זו גם את מי שעבר עבירה המהווה מעשה טרור שדינה מאסר חמש שנים או יותר, וכזו היא העבירה של הסתה לטרור שמיוחסת לעורר, שהעונש עליה הוא חמש שנות מאסר, כפי שנקבע בסעיף 24(ב) לחוק המאבק בטרור שנזכר לעיל.

כאשר קיימת חזקת מסוכנות סטטוטורית, הנטל הוא על הנאשם להפריך את חזקת המסוכנות, ולא מצאתי כי עלה בידי הנאשם להרים את הנטל שמוטל עליו בעניין זה, ודי בכך כדי לבסס את קיומה של עילת מסוכנות בעניינו של הנאשם. באשר לעוצמת המסוכנות, צדקה השופטת קמא כאשר ציינה כי העורר עודד ותמך במעשי טרור רצחניים, וגילה אהדה כלפיהם וכלפי מבצעייהם, ובכך העיד על עצמו כי הוא אווז באידיאולוגיה קיצונית ומסוכנת, וכי עבריינות אידיאולוגית מחזקת את המסוכנות.

הדברים אמורים ביתר שאת בתקופת המלחמה שבה המדינה נמצאת למרבה הצער בשנתיים האחרונות, אשר מתאפיינת בין היתר במעשי טרור אשר מבוצעים לעיתים תדירות, ע"י מפגעים בודדים, שהושפעו מהסתה ברשתות החברתיות, ויש בכך כדי להעצים את המסוכנות הכרוכה בעבירות שמיוחסות לעורר בכתב האישום. בנסיבות אלה, מדובר במסוכנות ברף הגבוה, וכאשר מדובר בעבירות מסוג זה, שיכולות להתבצע ע"י שימוש בטלפון סלולרי, לא ניתן לאיין את המסוכנות בחלופה של מעצר בית, וגם לא במעצר בפיקוח אלקטרוני, כפי שטענה בצדק ב"כ המשיבה במהלך הדיון.

סוף דבר

נוכח כל האמור לעיל, משמצאתי גם אני כי יש ראיות לכאורה נגד העורר, ובהינתן העובדה שמיוחסות לעורר גם עבירות שקיימת בהן חזקת מסוכנות סטטוטורית, שלא עלה בידי העורר להפריכה, ולא ניתן לאיינה בחלופת מעצר מתאימה מהטעמים שפורטו לעיל, התוצאה היא שצדקה השופטת הנכבדה קמא בהחלטתה להורות על מעצרו של העורר עד תום ההליכים, ולכן אני דוחה את הערר. ניתנה היום, י"א תשרי תשפ"ו, 03 אוקטובר 2025, בהעדר הצדדים.